

Permanente voorzieningen bij gebouwonderhoud

16 januari 2015

In het weekblad *Facilitair & gebouwbeheer*, nr. 437, 6 januari 2015 is onderstaand artikel van der Borgt (coördinator SBD) gepubliceerd.

Om veilig werken op hoogte mogelijk te maken voor alle beroepsgroepen in het gebouwonderhoud is het noodzakelijk dat alle partijen in de bouwketen samenwerken. Dus van architect, ontwikkelaar, gebouweigenaar, gebouwbeheerder tot uitvoerende bouwbedrijven, schoonmaak- en onderhoudsbedrijven. Immers, de meest onveilige situaties zijn veelal het gevolg van keuzes in de ontwerpfase. Een veiligheidsgeïntegreerd ontwerp, gebruik van de nieuwste technieken, duidelijke afspraken bij onderhoudscontracten en eenduidig doeltreffende voorlichting voor en toezicht op alle gebruiksgroepen kan veel ongevallen voorkomen.

Sinds de wijziging in het Bouwbesluit (juli 2012) is het bij nieuwbouw verplicht voorzieningen te hebben om tijdens de beheerfase veilig onderhoudswerk te kunnen verrichten. Door de bouwcrisis is het aantal afgegeven vergunningen voor nieuwbouw beperkt gebleven. En van de sindsdien gestarte projecten zijn pas dit jaar de eerste echt opgeleverd. Helaas is bij deze gebouwen nog maar weinig bekend over de aanwezigheid van voorzieningen voor veilig onderhoud.

Het feit dat de gemeentelijke diensten bouw- en woningbeheer steeds meer hun werkzaamheden rondom vergunningsbeheer uitbesteden, draagt er ook niet toe bij dat inzichtelijke informatie hierover snel beschikbaar is. Mede door het lage btw-tarief heeft er wel redelijk veel klein onderhoud en vernieuwbouw plaatsgevonden. Het is hier echter de vraag of door kleinschaligheid en onbekendheid met de regelgeving veel kleine bedrijven en zzp'ers de nieuwe wetgeving ook daadwerkelijk hebben toegepast. Uit onderzoek door SBD en Inspectie SZW blijkt dat er met name vanwege concurrentie- en kostenoverwegingen op de korte termijn nog veel schort aan de voorzieningen om valgevaar te voorkomen.

Veel fouten

Uit discussies in diverse vakbladen en onderzoeken van SBD en Inspectie SZW blijkt nog een probleem: er gaat veel fout bij advies over en toepassen van valbeveiliging. Met name commerciële adviseurs blijven naast het voorschrijven van collectieve voorzieningen, meestal in de vorm van hekwerken vooral ook bij kortdurende werkzaamheden de methode van aangelijnd werken als optie te geven.

Ten onrechte zien we dan ook op platte daken vooral veel lijnsystemen voor fall-arrest. Dit terwijl artikel 3.16 van het Arbobesluit duidelijk stelt dat

van vallen over de dakrand überhaupt gesproken sprake mag zijn. Een ander veel voorkomend probleem, zowel op platte als op hellende daken, is de kwaliteit van de ankervoorzieningen. Veel dakhaken zijn ongeschikt of voldoen niet aan de regels. Vooral ook bij het aanbrengen van zonnepanelen zien we veel schijnconstructies. De monteurs hebben dan vaak wel een harnasgordel om en een lijn plus haak om zich aan te haken, maar een geschikt ankerpunt ontbreekt.

Duurzame inzetbaarheid

Het kan zo zijn dat ontwerpers en gebouweigenaren steeds meer aandacht geven aan duurzame en met name energiezuinige en onderhoudsarme gebouwen. Echter, bij de uitvoering van de noodzakelijke gebouwaanpassingen wordt helaas nog steeds te weinig rekening gehouden met de veiligheid en gezondheid van het gebouwonderhoudspersoneel. De doelstellingen van beide zaken kunnen heel goed worden gekoppeld.

Daarnaast komen er ook steeds meer nieuwe technische oplossingen om dit te realiseren. Vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen staan ook steeds meer bedrijven open voor aandacht voor veilig bouwen, zoals onder andere via de Governance Code "Veiligheid in de bouw".

Platform

Vernieuwing, verandering en verbetering in de bouw gebeurt allemaal niet vanzelf. Er is dus alle noodzaak om het Platform Preventie Valgevaar HBA voort te zetten en een nieuw en stevig platform met een breed draagvlak en een professioneel secretariaat op te richten. Dit platform wil bereiken dat in 2020 gebouwen veiligheidsgeïntegreerd worden ontworpen en onderhouden. Het platform (secretariaat) zal de activiteiten gericht op alle partijen in de bouwketen continueren. Daarbij moet zo nodig ook de regelgeving worden verbeterd en verduidelijkt, waarbij naast valgevaar ook aandacht dient te zijn voor voorzieningen gevaarlijke stoffen en fysieke belasting. Naast voorlichting, opleiding en onderzoek behoort ook het stimuleren van innovaties een belangrijk aandachtspunt te zijn.

SBD heeft onlangs samen met OSB, VSB en Arbouw een voorstel ingediend om vanaf 2015 op bovenstaande wijze verder te gaan met het verbeteren van de veiligheid en gezondheid in de bouw. Immers, meer dan 20 valongevallen per jaar, waarvan gemiddeld de helft onderhouds-gerelateerd, blijft onacceptabel!

* Jos van der Borgt, coördinator SBD en projectcoördinator Platform Preventie Valgevaar.